

Nepropásnout příležitost

Kaz 12,1-7

Ef 5,15-17

Jako křesťané bychom neměli procházet životem bezmyšlenkovitě. Měli bychom věnovat pozornost tomu, jak žijeme. V Ef 5,15 apoštol doslova říká, že bychom měli způsob svého života sledovat „přesně“, či „pečlivě“ (Ř. AKRIBÓS). Pavel nemluví pouze o jakémsi letmém pohledu na náš život. Křesťan by měl svůj život sledovat *neustále*. Nejde zde ani tak o vnitřní sebezkoumání, či zpytování své duše. Máme spíš otevřít oči pro to, co vlastně se svým životem děláme. I v uplynulém týdnu jsme se dostávali do různých situací. Jak jsme se v nich zachovali? Co jsme řekli? Co jsme udělali? Jak jsme se vyrovnávali s náporům práce? Jak jsme reagovali, když nás někdo naštvál? Je užitečné sledovat, jak vlastně žijeme. Je užitečné sledovat, co máme ve zvyku. Každý z nás potřebuje chvíle, kdy se zastaví a ohlíží se zpět. Bůh po nás nechce, abychom se pouze bezhlavě hnali vpřed za novými a novými úkoly. Je dobře, když se můžeme na své cestě životem pravidelně zastavovat a pozorně si všimat toho, jak a kudy vlastně jdeme. Jistě i k tomuto účelu dal Pán Bůh přikázání o dni odpočinku (srov. Ex 20,8-11; Dt 5,12-15). Moudrost kteréhokoli člověka se projevuje především ve způsobu jeho života. „*Moudrost chytrého je v tom, že rozumí své cestě, kdežto poštilost hlupáků je v záludnosti.*“ (Př 14,8 ČEP)

Na začátku verše 16 čteme: „... *nepromarněte tento čas, ...*“ (ČEP) V řeckém textu doslova stojí „*vykupující čas*“. Moudrost tedy spočívá mimo jiné v tom, že nějak vykupujeme čas. Pro čas je zde v řečtině použito slovo KAIROS. Uvedené slovo znamená čas ve smyslu určité příležitosti, vhodné chvíle. V řecké mytologii býval Kairos (bůh příhodné chvíle) zpodobňován jako muž s křídly. Kromě křídel na zádech měl také malá křidélka na patách. Tedy je to někdo, kdo vždy rychle přichází a je také vždy rychle pryč. Vlasy měl pouze na přední straně hlavy, zadní část hlavy měl úplně holou. Obraz toho, že příležitost lze chytit za pačesy, když k nám přichází. Jakmile však jednou pomine, už ji nelze využít, už ji není (obrazně řečeno) za co chytit. Čas nejlépe využíváme (vykupujeme) tím, že ho využijeme ke konání něčeho dobrého. Tím, že ho využijeme pro konání Boží vůle. Dobrou zprávou pro nás je, že Pán Bůh nám různé příležitosti ke konání dobrých skutků připravuje (srov. Ef 2,10). Potřebujeme být bdělí, abychom je nepropásli. Tyto příležitosti vždy netrávají pouze kratinkou chvíli. Často je máme v určitých přechodných a neopakovatelných obdobích našich životů. (Ostatně, celý náš nynější život je takovým přechodným a neopakovatelným obdobím.) Jednou takovou příležitostí je období mládí, jak nám připomněl text z knihy Kazatel. Příležitostí je, když máme ještě malé děti a ony ještě stále hodně chtějí být s námi. Příležitostí jistě

také je doba, ve které nyní žijeme. Příležitostí je, když díky svému současnému zaměstnání můžeme přicházet do kontaktu s určitými lidmi. Jak jsme vykupovali čas, který nám Pán Bůh doposud dával? A jaké příležitosti vidíme ve svých životech nyní?

Proč se máme snažit dobře využívat čas? Protože nastaly dny zlé. Platilo to v době, kdy žil apoštol Pavel. Platí to stejně i dnes. Různé události a zvraty v lidské společnosti nám znovu a znovu připomínají, že přes všechno krásné a dobré žijeme ve zlých časech. A je tomu tak zejména proto, že lidé jsou zlí. Jeden starý pravoslavný kněz z USA shrnul své životní poznatky větou: „S lidmi je potíž.“¹ Svě životy žijí většinou v duchovní temnotě. Daleko od Boha. Jsou nebezpeční sami sobě i svému okolí. Žijeme v nebezpečné době, protože lidé jsou nebezpeční. Jsou sobečtí, chamtiví, atd. Totéž se bohužel mnohdy projevuje i mezi lidmi, kteří jsou v církvích (srov. 2Tm 3,1-5). Když v takové nebezpečné době máme příležitost dělat něco dobrého, měli bychom ji chytit za pačesy a nepouštět.

Tím nejlepším využitím každé příležitosti je konání Boží vůle. To, co chce Bůh, je totiž to nejlepší. Když děláme to, co chce Bůh, má to na naše okolí ten nejlepší možný dopad. Ovoce našich dobrých rozhodnutí často neuvidíme hned. Jednou se s nimi ale setkáme. Není proto ztrátou času Boží vůli poznávat.

Boží vůli samozřejmě poznáváme z Bible (viz 2Tm 3,15-17). V Bibli je vyjádřena obecná Boží vůle. Nedočteme se v ní ale, co přesně máme v každé situaci dělat. Například s kým vstoupit do manželství. Zda změnit zaměstnání. Komu dát hlas ve volbách. V Bibli jsou vyjádřeny určité hranice, v nichž by se naše rozhodování a jednání mělo pohybovat.

Poznávat Boží vůli v konkrétních situacích nám pomáhá Duch svatý. Vede nás tím, že nám dává nové smýšlení (srov. Ga 5,16-18). V křesťanovi se tak kromě mnoha jiných tužeb ozývají také touhy Božího dítěte, touhy Ducha svatého. Dobrá znalost Bible nám pomáhá odlišovat vedení Ducha od tužeb, které pocházejí z jiných zdrojů. V mnoha situacích může přitom existovat několik správných rozhodnutí. Správnými je činí skutečnost, že se v nich odráží láska k Bohu a k lidem. Duch svatý nám však může i konkrétněji ukázat, co máme dělat (viz Sk 13,2; 16,6-10). Prostřednictvím okolností, vnitřního puzení i skrze rozhovor s ostatními věřícími nás může usměrnit ke konkrétním úkolům.

Existují také zásady, u nichž se nemusíme nijak dlouze modlit, abychom v nich uviděli Boží vůli. Je například jasné, že není moudré půjčovat si velké peníze, když nemám jasno v tom, z čeho je budu splácet. I taková prostá moudrost pochází od Boha a odráží se v ní Boží vůle. „*Proto i my, ode dne, kdy jsme to uslyšeli, nepřestáváme za vás v modlitbách prosit, abyste plně, se vši moudrostí a duchovním pochopením poznali jeho vůli.*“ (Ko 1,9 ČEP) Uděláme dobře, když se tak budeme modlit za druhé i za sebe.

¹ „People are difficult.“